

10 martie 2017

DJ-8 nr. 163

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Codului de Procedură Penală nr.122-XV din 14 martie 2003
(nr.119 din 18.04.2017)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.780-XI din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, și expune următoarele.

I. Evaluarea generală

1. Proiectul legii pentru modificarea și completarea Codului de Procedură Penală nr.122-XV din 14 martie 2003 (nr.119 din 18.04.2017), a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați. Acest fapt corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996.
2. Obiectivul general al proiectului respectiv este neadmiterea creării unei practici judecătorești contradictorii în domeniu.
3. Scopul declarat de către autorii proiectului de lege dat este modificarea și completarea legislației penale în vigoare în conformitate cu prevederile Recomandării nr.24 din 24 noiembrie 2018 emisă de către Curtea Supremă de Justiție.
4. Considerăm important de a avea în vedere faptul, că conform cerințelor art.21 din Legea nr.780/2000 a art.49¹ din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, dar și a prevederilor Legii nr.239 din 13.11.2008 cu privire la transparența decizională, proiectul de lege dat urmează a fi supus avizării și consultării publice obligatorii.

5. Este de menționat, că în Parlamentul RM se află în proces de examinare mai multe proiecte de legi pentru modificarea și completarea Codului de Procedură Penală (nr.202 din 11.05.2016, nr.502 din 16.12.2015 și nr.350 din 30.09.2015)

Astfel, considerăm că proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului de Procedură Penală nr.122-XV din 14 martie 2003 (nr.119 din 18.04.2017) supus avizării, necesită a fi ulterior comasat într-un singur proiect de lege cu proiectele susmenționate, pentru examinare conformă a acestuia în Parlamentul RM, în conformitate cu prevederile art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, care prevede, că *"dacă sunt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect"*.

II. Obiecții de conținut tehnico-legislativ

6. Considerăm neîntemeiată propunerea de a modifica legea penală în temeiul faptului că Curtea Supremă de Justiție a adoptat Recomandarea nr.94 la 24 noiembrie 2016, or temeiul de modificare și completare a legii poate fi dedus din art.4. al Legii nr.780/2001 privind actele legislative care stabilește, că *"la elaborarea... actului legislativ se respectă principiile:*

a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;

b) consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice;

c) transparenței, publicității și accesibilității".

Totodată, *"actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare. Actul trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației"*.

7. Autorii proiectului prin propunerile sale de condiționare a consimțământului persoanei care este apărută, dar și a drepturilor apărătorului legal, vin să reducă din substanța de drept a prevederilor art.70 alin.(7) al CPP RM care stabilesc, că *"Pentru confirmarea calității și împuternicirilor sale, apărătorul prezintă organului de urmărire penală sau instanței: 1) documentul ce confirmă apartenența lui la avocatură; 2) documentul ce confirmă că are permisiunea de a practica calitatea de apărător conform legislației Republicii Moldova; și 3) mandatul biroului de avocați sau un alt document ce îi confirmă împuternicirile"*. Totodată, conform alin. (8) al aceluiași articol, *"Persoana care pretinde să participe în cauza dată în calitate de apărător, dar nu prezintă documentele ce îi confirmă calitatea și împuternicirile de apărător nu este admisă să participe la desfășurarea procesului penal în calitatea respectivă, fapt asupra căruia se adoptă o hotărâre motivată"*.

Este de remarcat, că conform art.60 alin.(1) al Legii nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, dar și art.6, art.56 și art.57 ale Legii nr.302 din 08.04.2011 privind statutul profesiei de avocat, raporturile dintre avocat și clientul său sunt expres și detaliat reglementate de lege, statutul profesiei de avocat și contractul de asistență juridică încheiat în formă scrisă, care determină împuternicirile, drepturile și obligațiile avocatului, fiind stabilite în mod expres atât obiectul, cât și limitele mandatului avocatului.

Astfel, împuternicirile avocatului, în conformitate cu art.60 alin.(2) al Legii nr.1260/2002 se confirmă prin mandat, iar formularul de mandat este un document de strictă evidență, unde conținutul, forma și modul de utilizare a lui se aprobă de către Guvern.

În final, condiționarea unor drepturi și obligații ale apărătorului și a persoanei care este apărută, în afară de faptul că necesită motivație obiectivă, cazul în care ele vor fi modificate, aceasta atrage după sine necesitatea modificării și completării a unui întreg set de acte legislative, inclusiv Codul de procedură civilă, Legea cu privire la avocatură, Legea cu privire la statutul profesiei de avocat, și alte legi și acte normative aferente subiectului dat, fapt care necesită elaborarea unui proiect de lege complex și care ar conține mai multe articole, dar și dispoziții finale detaliate.

8. Pornind de la faptul că legea de procedură penală nr.122/14.03.2003 stabilește în art.68 alin.(5) că *"Apărătorul nu este în drept, fără consimțământul persoanei pe care o apără, să efectueze următoarele acțiuni.."*, limitarea formei de exprimare a consimțământului persoanei apărute de apărător, ar putea constitui o ingerință în drepturile și interesele constituționale ale persoanei stabilite expres în art.4 din Constituția RM.

Or, oricare îngrădire ale drepturilor și libertăților omului ar conduce la sfidarea normelor relevante internaționale, dar și ale celor constituționale expres statuate în art.1 alin.(3), art.4, art.16, art.20, art.21, art.24 - art.52 ale Constituției RM, neținându-se cont și de faptul, că art.54 alin.(1) din Constituție stabilește, că *"În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului"*.

9. Remarcăm, că proiectul de lege propus de autori nu conține, și prin urmare nu a trecut expertizarea necesară contrar articolului 22 din Legea 780/2001 care prevede, că *"Pentru evaluarea proiectului de act legislativ, se efectuează expertiză juridică, anticorupție economică, financiară, științifică, ecologică și de alt gen, inclusiv în ce privește compatibilitatea cu legislația comunitară, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate, precum și o expertiză lingvistică"*.

Menționăm de asemenea, că norma de drept menționată mai sus stabilește, că expertizarea *"este obligatorie pentru toate proiectele de acte legislative având menirea de a contribui la:*

a) asigurarea concordanței proiectului cu normele Constituției, cu practica jurisdicției constituționale și cu prevederile tratatelor internaționale la care

Republica Moldova este parte, precum și la coordonarea lui cu legislația în vigoare și cu legislația comunitară;

b) întocmirea proiectului conform tehnicii legislative;

c) reglementarea integrală a raporturilor sociale respective”.

10. Cu referință la cele sus indicate care vizează suficiența argumentării proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului de Procedură Penală nr.122-XV din 14 martie 2003 (nr.119 din 18.04.2017, putem deduce și faptul, că nota informativă ce însoțește proiectul, nu conține compartimentele și argumentarea necesară conform cerințelor Legii nr.780/2001 privind actele legislative, stipulate inclusiv și în prevederile art.20 ale Legii menționate.

Din totalitatea motivelor enunțate, constatăm argumentarea proiectului drept insuficientă, fiind necesară completarea și modificarea lui respectivă.

În concluzie,

reieșind din cele sus expuse, propunem autorilor reevaluarea proiectului legii pentru modificarea și completarea Codului de Procedură Penală nr.122-XV din 14 martie 2003 (nr.119 din 18.04.2017), precum și perfectarea lui conform cerințelor prevederilor Legii nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție